

**ПОСИЛЕННЯ
КОНСОЛІДАЦІЇ
СУСПІЛЬСТВА ТА РОЛІ
ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ
НА ШЛЯХУ ВСТУПУ
УКРАЇНИ ТА РЕСПУБЛІКИ
МОЛДОВА ДО
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

17-18 жовтня 2024 року

УДК 316+339.94
ББК 60.5+66.4

Соціологічна асоціація України
Південноукраїнське відділення САУ
Державний вищий навчальний заклад
**«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.
Д. Ушинського»**
Кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності
Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет психології, політології та соціології
Universitatea de Stat din Moldova
Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice
Centrul Sociologie și Psihologie Socială al ICJPS
Asociația Sociologilor și Demografilor din Republica Moldova

**«ПОСИЛЕННЯ КОНСОЛІДАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА ТА РОЛІ
ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ НА ШЛЯХУ ВСТУПУ УКРАЇНИ
ТА РЕСПУБЛІКИ МОЛДОВА ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО
СОЮЗУ»**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

17-18 жовтня 2024 року

Видавничий дім
«Гельветика»
2024

**ПОСИЛЕННЯ КОНСОЛІДАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА ТА РОЛІ
ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ НА ШЛЯХУ ВСТУПУ УКРАЇНИ
ТА РЕСПУБЛІКИ МОЛДОВА ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ:
МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

Рецензенти:

Інна ГОЛУБОВИЧ, докторка філософських наук, професорка, завідувачка кафедри філософії Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;

Лілія ЯКОВЛЕВА, доктор політичних наук, професор, професор кафедри соціології Національного університету «Одеська Юридична Академія».

Рекомендовано Вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Протокол № 5 від 28.11.2024 р

Редакційна колегія:

Відповідальний редактор – **Олена ЛІСЕЄНКО**, д. соц. н., професор, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса), голова Південноукраїнського відділення САУ, Україна

Члени редколегії:

МОКАНУ Віктор, д. соц. н., директор Центру соціології та соціальної психології Інституту правових, політичних та соціологічних досліджень Державного університету Молдови, керівник Асоціації соціологів і демографів Республіки Молдова, Республіка Молдова

БОРІНШТЕЙН Євген, д. філос. н., професор, завідувач кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса), Україна

ПЕТІНОВА Оксана, д. філос. н., професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

АТАМАНЮК Зоя, д. філос. н., професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

Посилення консолідації суспільства та ролі людського капіталу на шляху вступу України та Республіки Молдова до Європейського Союзу : матеріали міжнарод. наук.-практ. конф. (м. Кишинев- м. Одеса, 17-18 жовтня 2024 року) / за ред. д. с. н., проф. Лісеєнко О. В. – 138 с.

Матеріали конференції представлені в авторській редакції мовою оригіналу

© Південноукраїнське відділення Соціологічної асоціації України, 2024

© Асоціація соціологів та демографів Республіки Молдова, 2024

НІКОН Наталія	ПСИХОЛОГІЧНА ВРАЗЛИВІСТЬ ЧОЛОВІКІВ У КРИЗІ СЕРЕДНЬОГО ВІКУ В КОНТЕКСТІ ВІЙНИ	46
АТАМАНЮК Зоя	ФОРМУВАННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ МАНУПУЛЯТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	48
КРИВОШЕЯ Тетяна	МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ АНТИКОРУПЦІЙНИХ ІНІЦІАТИВ В УКРАЇНІ ТА МОЛДОВІ: ВИКЛИКИ, ОБМЕЖЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОКРАЩЕННЯ	51
НАУМКІНА Світлана, ЄВЦЕНКО Роман	ВПРОВАДЖЕННЯ РЕГУЛЮВАННЯ ЛОБІСТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ПРІОРИТЕТНИЙ КРОК ДО ВСТУПУ УКРАЇНИ В ЄС	54
ЯРОВА Ліліана	СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ: МІЖ ЄВРОПЕЙСЬКИМИ СТАНДАРТАМИ ТА ВИКЛИКАМИ ВОЄННОГО СТАНУ	57
ПАНАСЮК Валентин, МАКІЄВСЬКА Катерина	ОСОБЛИВОСТІ ДИПЛОМАТИЧНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОГО СТАНУ	60
ПОПЛАВСЬКА Тетяна, ФЕДОРОВА Інна	ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ КОНСОЛІДУЮЧОГО СОЦІАЛЬНОГО ІДЕАЛУ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ІДЕОЛОГІЇ	64
ЧОРНА Вікторія	СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ	67
PRONOZA Inna, KAZYUK Anatoly	THE ISSUE OF UKRAINE AND MOLDOVA IN THE GEOPOLITICAL SPACE OF THE EUROPEAN UNION	71
КОЗЛЕНКО Павло	БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ: СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКЕ БАЧЕННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО ВИМІРУ	73
РИБКА Наталія	УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ПРОЦЕСІВ СТЕРЕТИПІЗАЦІЇ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ ВІЙНІ	75
АФАНАСЬЄВ Олександр	НАРАТИВИ І ДЕЗІНФОРМАЦІЙНІ ЗАГРОЗИ	78
ЖАРКИХ Володимир	СОЦІАЛЬНА БЕЗПЕКА І ПРИНЦИПИ КОМУНІКАТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ	81

розгубленість проявляються в негативізмі по відношенню до оточення [1].

ЛІТЕРАТУРА:

1. Балабанова Л.М. Психологічні особливості рефлексії вимушених переселенців.- URL: <http://nuczu.edu.ua/images/topmenu/science/ProblemsOfExtremeAndCrisisPsychology/vol22/6.pdf> (дата звернення: 05.09.2019).
2. Блинова О.Є. Соціально-психологічні засади адаптації вимушених мігрантів. Актуальні проблеми психології: збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. Київ: Талком, 2016. Т. IX. Загальна психологія. Історична психологія. Етнічна психологія. Вип. 9. С. 58-66.
3. Блинова О.Є. Соціально-психологічні особливості ставлення приймаючої спільноти до вимушених переселенців. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: «Психологічні науки». Херсон, 2017. Вип. 3(2). С. 136–141.

Inna PRONOZA,

*candidate of political sciences,
associate Professor of the Department of Political Sciences and Law
South Ukrainian National Pedagogical
University named after K. D Ushynsky*

Anatoly KAZYUK,

*3rd year student, specialty «Political Science»
South Ukrainian National Pedagogical
University named after K. D Ushynsky*

THE ISSUE OF UKRAINE AND MOLDOVA IN THE GEOPOLITICAL SPACE OF THE EUROPEAN UNION

Ukrainian-Moldovan relations are built on the background of common borders, common internal problems and mainly on Russian influence in two sovereign states that were under the influence of Soviet imperialism, but in 1990 - the then internal governments adopted acts on the sovereignty of states, and in historiography - this will be an act of a parade of sovereignties, announcing the act of gradual exit from the Soviet Union - for the then citizen of Ukraine and Moldova hope for a bright future, and for the center in Moscow it was a sign of the loss of its influence on the two countries, whose borders pass as protection from the main ideological opponent.

For the Moldavian SSR - where one of the separatist regions is located, which was not ready to recognize Moldova - as a separate sovereign state from the USSR, against the background of the language conflict and internal social problems, an internal conflict begins in the Transnistria region, which is supported by Moscow and leads to the region "peacekeeping" forces to settle the conflict - thus, supporting the puppet government, which is controlled from the center and at any time, can pose

a threat to other regions of Moldova. The Ukrainian SSR did not lose sight of Moscow either, this is especially noticeable in Crimea, where the Black Sea Fleet of the Russian Federation was stationed, which posed a threat to the independent Ukrainian state, against the background of these events, complications in social and everyday life are noticed internally in Ukraine and in other post-Soviet republics for the population. In this difficult period, some former Soviet republics are beginning to move to the European and Euro-Atlantic space in search of protection from Russian aggression and economic support.

According to Ukrainian political scientist A. Vuyko, 3 stages of cooperation between Ukraine and Moldova with the European Union can be divided into 1. Stage of cooperation and partnership with the EU (1991-2014); 2. The stage of political association and integration with the EU (2014 - 2021); 3. The stage of applying for EU membership (2022 - until now).

As a result of the victory of the revolution of dignity in 2014 and the arrival of pro-European forces, the ex-president of Ukraine Petro Poroshenko and the new government in the Verkhovna Rada continued the foreign policy of joining the EU - which began to separate Ukraine from the full control of Russia, and the loss of influence over Ukraine, but in order to create a buffer zone for itself, the Russian Federation occupies the Crimean peninsula and leads troops to Donbas, supporting separatist sentiments, thereby repeating a similar scenario in the Moldovan region.

In 2020, the pro-European candidate Maia Sandu won the presidential elections of Moldova, beating the pro-Russian candidate. The victory of M. Sandu and the continuation of Ukraine's European course by President V. Zelenskyi built warm neighborly relations, starting an action plan to establish joint relations, as in the past. Shared views on foreign policy and the strengthening of economic and political relations helped to conclude common interests - for Moldova, Ukraine acts as a defense against Russian aggression, and Moldova acts as an economic link between Ukraine and Europe, which emphasizes important trunk nodes, the supply of European gas to Ukraine, and the ability to connect to European power grids.

Ukrainian-Moldovan economic and trade relations are quite promising, by 2020, Ukraine exported to Moldova: metal products, electric machines, fuel and lubricants, electricity, food and pharmaceutical products, construction materials, and Moldova exported plant products, wine, ethyl alcohol alcohol.

Ukraine and Moldova, having a common goal of joining the EU, signed the association on joining the EU in an accelerated mode and, having received the status of a candidate, continue to establish partnership relations and joint projects: in the form of the construction of the Kyiv-Kyshniv highway and the construction of a new bridge on the Dniester, the preservation of natural of Moldova's gas in Ukraine's storage facilities.

In the political perspective, Ukraine and Moldova support initiatives to protect against foreign policy threats from Russia, and cooperate in the settlement of internal issues of the PMR and Crimea. Full-scale Russian aggression in 2022 was for

Moldova, first of all, a confrontation with economic and social challenges, Moldova accepted Ukrainian refugees, providing them with shelter from the war, and providing humanitarian aid. Moldova is one of the first countries that condemned the aggression of the Russian Federation and signed the UN resolution condemning Russian aggression against Ukraine.

Ukraine and Moldova in geopolitical coordination are moving in the same direction, both states having democratic institutions and a general idea of the Europeanization of both countries and the movement towards European civilization - leads to the solution of the main problems: the settlement and liquidation of separatist regimes in the state, the withdrawal of the Russian army from both countries, destruction of oligarchic influence - which negatively affects economic and political progress in both states.

REFERENCES:

1. Partners and allies of the post-Soviet space. URL: <https://bintel.org.ua/analytics/ukraina-i-moldova-geopolitichni-perspektivi/>
2. Vuiko A. Osnovni etapy formuvannia yevrointehratsiinoho kursu Ukrainy ta Moldovy: porivnialna kharakterystyka. Hrani. 2023. № 27(6). S. 33 - 42.

Павло КОЗЛЕНКО,

*кандидат філософських наук, Голова правління Громадської організації
«Одеський центр дослідження Голокосту»*

БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ: СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКЕ БАЧЕННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО ВИМІРУ

Існують життєві обставини глобального і локального типів, в яких саме потреба в безпеці виходить на перше місце і стає ведучою, починає визначати мотивацію соціальної поведінки людини, перебудовуючи та змінюючи її, специфічним чином трансформуючи інші базові групи потреб, особливості і характеристики особистості. Потреба в безпеці стає активним і домінуючим мобілізатором ресурсів організму людини в надзвичайних обставинах – соціальної дезорганізації, катастрофічних явищах природи, злочинних посяганнях, стихійних лихах і т.п. І вже особливо вона починає превалювати при активній агресії, яку в сучасному світі продукує значна кількість країн і терористичних організацій. Але навіть серед них сьогодні виділяються росія, іран і "хамас".

За оцінками вчених, в нинішній дійсності є великий ризик еволюційної кризи людства як біологічного виду. Тому необхідно, щоб забезпечення безпеки стало пріоритетною метою і внутрішньою потребою людини, суспільства, цивілізації. Для чого вкрай важливо розвивати новий світогляд, систему ідеалів і цінностей, формувати якості особистості безпечного типу,